

สารบัญ

บทคัดย่อ	(9)
สารบัญตาราง	(17)
สารบัญภาพประกอบ	(23)
บทที่ 1 วัตถุประสงค์ ความสำคัญ และขอบเขตของการวิจัย	1
1.1 วัตถุประสงค์และความสำคัญของการวิจัย	2
1.2 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
1.4 แผนงานของการวิจัย	5
บทที่ 2 อำนาจทางเศรษฐกิจและการจัดรูปองค์การของธุรกิจ	8
2.1 อำนาจทางเศรษฐกิจของธุรกิจขนาดใหญ่	8
2.1.1 การวัดการกระจุกตัวของธุรกิจที่เป็นรูปธรรม	10
2.1.2 การเกาะกลุ่มของธุรกิจที่มีได้เป็นรูปธรรม	12
2.2 ขอบเขตการใช้อำนาจการผูกขาดของหน่วยธุรกิจ	14
2.2.1 การใช้อำนาจทางธุรกิจโดยตรง	14
2.2.2 การใช้อำนาจครอบงำทางเศรษฐกิจ	14
2.3 ข้อพึงสังเกตนางประการเกี่ยวกับข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์การกระจุกตัวของธุรกิจ	17
2.4 การจัดรูปองค์การของหน่วยธุรกิจ	18
2.4.1 หน่วยธุรกิจที่เป็นของเอกชน	19
2.4.2 หน่วยธุรกิจที่อยู่ในการควบคุมของรัฐ	19
2.5 การรวมตัวและการเกาะกลุ่มของบริษัท	22
2.5.1 การถือหุ้นระหว่างบริษัท	23
2.5.2 การขยายตัวโดยการตั้งบริษัทลงทุนหลัก	24

บทที่ 3	บทบาทของธุรกิจในโครงสร้างเศรษฐกิจไทย	26
3.1	การวิเคราะห์บทบาทของแต่ละภาคเศรษฐกิจ	26
3.1.1	ส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ประชาชาติ	26
3.1.2	การติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ	27
3.1.3	องค์ประกอบเศรษฐกิจที่จะทำการวิเคราะห์	29
3.2	บทบาทของสถาบันการเงินในระบบเศรษฐกิจ	30
3.2.1	โครงสร้างของสถาบันการเงินในประเทศไทย	31
3.2.2	บทบาทของสถาบันการเงินในโครงสร้างเศรษฐกิจไทย	32
บทที่ 4	ลักษณะการกระจุกตัวในระบบเศรษฐกิจไทย	42
4.1	การกระจุกตัวในธุรกิจการเงิน	43
4.1.1	ธนาคารพาณิชย์	44
4.1.2	บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์	49
4.1.3	บริษัทเงินทุน	50
4.1.4	บริษัทหลักทรัพย์	51
4.1.5	บริษัทเครดิตฟองซิเอร์	52
4.1.6	บริษัทประกันชีวิตและประกันภัย	53
4.2	ลักษณะการกระจุกตัวทางธุรกิจในการส่งสินค้าขาออก	79
4.2.1	การกระจุกตัวทางธุรกิจในการส่งข้าวออกนอก	80
4.2.2	การผูกขาดในการส่งยางออกนอก	81
4.2.3	การผูกขาดในการส่งดีบุกออกนอก	82
4.2.4	ลักษณะการกระจุกตัวทางธุรกิจในการส่งข้าวโพด	83
4.2.5	ลักษณะการกระจุกตัวในการส่งผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	84
4.2.6	การผูกขาดในการส่งน้ำตาลออกนอกประเทศ	85
4.2.7	การกระจุกตัวในการส่งออกสินค้าอื่น ๆ	86
4.2.8	การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	87

4.3 การระจุกตัวในอุตสาหกรรม	122
4.3.1 ลักษณะการระจุกตัวในอุตสาหกรรมโดยทั่วไป	122
4.3.2 การระจุกตัวและการผูกขาดในอุตสาหกรรมบางประเภท	124
- อุตสาหกรรมน้ำมันปิโตรเลียม	125
- อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์	126
- อุตสาหกรรมเหมืองแร่	127
- อุตสาหกรรมเหล็กเส้น	128
- อุตสาหกรรมน้ำตาลทราย	130
- อุตสาหกรรมบัณฑิตยและทอผ้า	131
- อุตสาหกรรมรถยนต์	133
- อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จักรยานยนต์	134
- อุตสาหกรรมผลิตยางรถยนต์	135
- อุตสาหกรรมนมข้นหวาน	135
- อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สับและผงซักฟอก	136
- อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม	137
- อุตสาหกรรมอาหารสัตว์	139
- อุตสาหกรรมสับประรดกระป๋อง	140
- อุตสาหกรรมการเพาะปลูกขนาดใหญ่	141
4.4 การระจุกตัวในธุรกิจการนำเข้า	180
4.5 การระจุกตัวในธุรกิจอื่น ๆ	182
- ธุรกิจห้างสรรพสินค้า	182
- ธุรกิจการส่งโทรทัศน์	183
- ธุรกิจหนังสือพิมพ์	184
- ธุรกิจบ้านจัดสรรและสวนสนุก	186

บทที่ 5 ลักษณะการเป็นเจ้าของและการควบคุมของรัฐบาล	195
5.1 การเป็นเจ้าของและการควบคุมการตัดสินใจในธุรกิจ	195
5.1.1 การเป็นเจ้าของในธุรกิจขนาดใหญ่	197
5.1.2 การควบคุมและการบริหารธุรกิจขนาดใหญ่	199
5.2 นโยบายและกลไกของรัฐในการควบคุมการประกอบธุรกิจ	202
5.2.1 แนวนโยบายในการป้องกันการเอารัดเอาเปรียบ	203
5.2.2 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกลไกรัฐ	204
บทที่ 6 บทบาทของธุรกิจต่างชาติในโครงสร้างเศรษฐกิจไทย	214
6.1 ความหมายของบริษัทต่างชาติที่ใช้ในภาวะวิเคราะห	215
6.2 บทบาทของธุรกิจต่างชาติในระบบเศรษฐกิจไทยโดยทั่วไป	216
6.2.1 การครอบงำธุรกิจอุตสาหกรรมโดยบริษัทต่างชาติ	220
6.2.2 โอกาสในการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ	249
6.3 ผลกระทบในการประกอบธุรกิจบางอย่างของบริษัทต่างชาติ	251
6.3.1 ข้อตกลงในการร่วมทุนที่ให้เปรียบกับบริษัทต่างชาติ	251
6.3.2 การนำเงินเข้ามาลงทุนของบริษัทต่างประเทศ	254
6.3.3 การเก็บภาษีหรือการคิดค่าธรรมเนียมโดยบริษัทต่างประเทศ	267
6.3.4 การส่งเงินออกนอกในรูปของการกำหนดราคาซื้อขาย ต่างจากความเป็นจริง	267
6.4 บทบาทของรัฐบาลในการควบคุมธุรกิจต่างชาติ	271
6.4.1 การออกกฎหมายควบคุมธุรกิจต่างด้าว	271
6.4.2 ผลของการควบคุมธุรกิจต่างชาติ	272

บทที่ 7 บทบาทของเงินทุนในการสร้างอำนาจการผูกขาดในทางเศรษฐกิจ 274

7.1	การแข่งขันนำไปสู่ระบบการผูกขาด	275
7.2	บทบาทของเงินทุนในการสร้างอำนาจการผูกขาด	276
7.2.1	การพึ่งพาทางการเงินของอุตสาหกรรมโดยทั่วไป	277
7.2.2	การพึ่งพาทางการเงินของอุตสาหกรรมน้ำตาล	278
7.2.3	การส่งกรรมการหรือพนักงานของธุรกิจเงินทุนเข้าไป เป็นกรรมการในบริษัทต่าง ๆ	280
7.3	การใช้เงินทุนในการขยายอำนาจทางธุรกิจ	291
7.4	การสะสมเงินทุนในการขยายอำนาจทางธุรกิจ	297
7.5	ความรับผิดชอบ ต่อสังคมของธุรกิจโดยทั่วไป	299

บทที่ 8 กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ในระบบเศรษฐกิจไทย 308

8.1	รูปแบบของการขยายอำนาจของกลุ่มเศรษฐกิจ	309
8.1.1	รูปแบบพื้นฐานในการขยายอาณาจักรธุรกิจ	310
8.1.2	การจัดองค์กรในการควบคุมธุรกิจ	314
8.1.3	วิธีการควบคุมบริษัทในเครือและการใช้สิทธิพลในธุรกิจ	318
8.1.4	การอาศัยสิทธิพลทางการเมืองในการขยายอำนาจทางธุรกิจ	320
8.1.5	การร่วมทุนกับบริษัทต่างชาติและการลงทุนในต่างประเทศ	321
8.2	กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ที่สำคัญในระบบเศรษฐกิจไทย	322
8.2.1	การพิจารณาถึงบทบาทและอิทธิพลของกลุ่มธุรกิจ	323
8.2.2	กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ที่สำคัญโดยทั่วไป	325
8.2.3	กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ในภูมิภาค	326
8.2.4	กลุ่มรัฐวิสาหกิจและสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์	342
8.3	การร่วมมือและการเกาะกลุ่มทางธุรกิจ	347
8.3.1	การเกาะกลุ่มระหว่างธนาคารพาณิชย์และธุรกิจการเงิน	349
8.3.2	การเกาะกลุ่มระหว่างธนาคารพาณิชย์กับกลุ่มธุรกิจอื่น ๆ	350

8.4	ข้อสรุปเกี่ยวกับภาระของกลุ่มของธุรกิจ	365
บทที่ 9	ผลสรุปจากการวิจัยและข้อเสนอแนะทางนโยบาย	367
9.1	ผลสรุปจากการวิจัย	367
9.2	ข้อเสนอแนะทางนโยบายบางประการ	370
9.2.1	แนวนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยส่วนรวม	370
9.2.2	การกำกับการทำงานของกลไกในระบบเศรษฐกิจ	371
9.3	ความลงท้าย	375

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1	พลังทางเศรษฐกิจของกลุ่มธนาคารพาณิชย์เอกชน	377
ภาคผนวกที่ 2	พลังทางเศรษฐกิจของกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีทรัพย์สินรวมตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป	403
ภาคผนวกที่ 3	พลังทางเศรษฐกิจของกลุ่มธุรกิจขนาดกลางที่มีทรัพย์สินระหว่างห้าร้อยถึงหนึ่งพันล้านบาท	447
ภาคผนวกที่ 4	พลังทางเศรษฐกิจของกลุ่มธุรกิจขนาดกลางที่มีทรัพย์สินต่ำกว่าร้อยล้านบาทและกลุ่มธุรกิจที่สำคัญบางกลุ่มในต่างจังหวัด	461
แนะนำผู้เขียน		485